

Temat: Środowiskowe odmiany języka.

Język jednoczy ludzi, ułatwia komunikację i daje poczucie przynależności do grupy.

Język i jego odmiany to część naszej **tożsamości kulturowej**, tego kim jesteśmy lub czasem – chcielibyśmy być.

Zaskakujące, ale dzięki pewnym odmianom języka wiesz, że jesteś wśród swoich i czujesz się swobodnie.

Język jednoczy członków:

- wspólnoty zawodowej (np. lekarzy),
- grupy środowiskowej (np. hipsterów),
- grupy rówieśniczej (np. młodzież).

W wielu środowiskach funkcjonują **slangi i żargony**, czyli **języki grup nieformalnych** (np. punkowcy).

Młodzi ludzie najczęściej posługują się **slangiem młodzieżowym**.

➤ Przepisz do zeszytu podane niżej pojęcia:

- **środowiskowe odmiany języka** - odmiany języka charakterystyczne dla danego środowiska, grupy społecznej lub rówieśniczej.
- **socjolekt** - odmiana języka charakterystyczna dla jakiejś grupy społecznej.
- **slang** – **potoczna odmiana języka** używana przez jakąś grupę **zawodową** lub **środowiskową** np. slang młodzieżowy.
- **żargon** – **środowiskowa** odmiana języka – np. żargon lekarski.
- **profesjonalizmy** – **wyrazy** charakterystyczne dla danej **grupy zawodowej**.
- **stylizacja językowa** - polega na **naśladowaniu** **jakiegoś stylu językowego**. Autor celowo wprowadza do utworu elementy typowe dla języka np. *regionu*, *epoki* lub *środowiska*. Najczęściej służy celom artystycznym.

Ćwiczenia

➤ Wysłuchaj nagrania nr 1

Nagranie składa się z pięciu krótkich fragmentów tekstów, które są charakterystyczne dla różnych odmian środowiskowych języka.

Odsłuchaj nagrania i spróbuj określić, jakiej odmianie środowiskowej języka odpowiada dany fragment?

Odpowiedzi zapisz w zeszycie.

Fragment 1.....

Fragment 2.....

Fragment 3.....

Fragment 4.....

Fragment 5.....

➤ Wysłuchaj nagrania nr 2

Czy pani profesor i student dobrze się rozumieli? Czemu nie mogli się porozumieć?

.....

Odpowiedź zapisz w zeszycie.

➤ Wysłuchaj nagrania nr 3

Zaprezentowany w nagraniu fragment tekstu jest przykładem **stylizacji na gwarę podhalańską**.

Aby lepiej zrozumieć, na czym polega ten zabieg artystyczny (*stylizacja - celowe wprowadzenie do utworu literackiego cech określonego stylu*), posłuchaj przykładu.

Dla chętnych

W ramach kampanii „*Ojczyści – znam, lubię, szanuję*” powstała seria animacji „*Błyskawiczne dzieje polszczyzny*”.

Zachęcam do obejrzenia sześciu krótkich odcinków:

<https://www.youtube.com/watch?v=RxPKer-tmfA>

<https://www.youtube.com/watch?v=UZW4GgzQ1c4>

https://www.youtube.com/watch?v=C_mCux85_38

<https://www.youtube.com/watch?v=fSbzsA7kDiU>

<https://www.youtube.com/watch?v=pULsS1pPDlg>

<https://www.youtube.com/watch?v=kA0wXEp-EKI>